

Brześć [Kujawski], [24 lutego 1423]¹

Janusz Sztembarski z Sokolowa informuje wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego Michała Küchmeistera [recte Pawła Rusdorfa], że król Władysław [Jagiello] na prośbę króla rzymskiego i węgierskiego Zygmunta [Luksemburskiego] wystawił glejt dla niego na przejazd przez Królestwo Polskie, [aby ten mógł uczestniczyć] w zjeździe, który obaj monarchowie zamierzają odbyć na Spiszu ok. 14 marca. Wystawca załącza treść tego glejtu do niniejszego pisma. Jeśli wielki mistrz zdecyduje się na przejazd przez Polskę, wówczas towarzyszyć mu będą na rozkaz polskiego monarchy wojewoda brzeski Maciej z Łabiszyna oraz wystawca. Jeśli natomiast adresat zdecyduje się wysłać ambasadorów, wówczas to wystawca doprowadzi ich [na Węgry]. [Sztembarski] oczekuje na informacje od wielkiego mistrza w tej sprawie w swoim domu w Sokolowie.

Oryg.: GSPK, XX. HA, OBA, nr 2194, pap., łac., wym. 298 × 210 mm, zaplamienia, in dorso resztki zamykającej list pieczęci wystawcy w ciemnym wosku o śr. ok. 23 mm, ręką z tego samego czasu dwie notatki o osobie wystawcy w języku niem.: Hannos Stangenberg, nowożytna notatka o treści listu w języku łac., prostokątna pieczęć archiwum królewieckiego.
Reg.: RHD 1/1, nr 2194 (tu nietrafne przypuszczenie o dacie rocznej – 1414).

Adres [in dorso]: ^aWenerabili ac magnifico domino Michaeli Cochmeister | Ordinis Beate Marie Theutunicorum de Prussia magistro generali etc.², sine mora presentetur.

^bVelamine servicii antedicto! Magnifice ac ^cvenerabilis domine! Vestre magnifice venerabilitati presentibus ymmo | testat, quomodo serenissimus et dominus dominus Sigismundus Dei gracia rex Romanorum et Vngarie etc.³ cum serenissimo | principe et domino, domino Wladislao Eadem gracia rege Polonie etc., meo domino graciosissimo, in terra Sel|pussiensi ipsa media hac Quadragesima vel aliquo dierum modico exposth [tj. 14 marca 1423 i później] generalem convencionem celebrabunt⁴, eis gracia divina annuente, et quia serenissimi principis domini Sigismundi regis Romanorum et Vngarie peticio oblata in presencia serenitatis regie, domini mei graciosi continebat, quatenus magnifice wenerabilitati vestre per tocius Regni sui distanciam salwm conductum et liberum velit condonare, sua ad hec favente minuta speciali. Unde magnifica wenerabilitas vestra scire non dedignetur, quomodo serenissimus princeps Wladislaus rex Polonie prefatus, dominus meus graciosus, me de Jedlna cum littera salvi conductus in pargameno notati et appenso sigillo sue serenitatis ad wenerabilitatis vestre magnificenciam destinavit⁶. Cuiusquidem salvi conductus tenore de verbo ad verbum nec non totalem sui continenciam in littera presentibus interclusa in sero vestre magnificencie offerens reverenter. Quare, magnifice domine, vestram wenerabilitatem presentibus duxi exorandam, vestre quatenus wenerabilitatis magnificencia me dignetur edocere, utrum magnifica vestra presencia et persona propria velit huiusmodi viam peragere, quoniam serenitatis regie clemencia strenuum dominum Mathiam de Labissino palatinum Brestensem⁷ et me vos cum huiusmodi salvo conductu per Regni sui amplitudine ducere deputavit, sin vero vestros ambasatores velit destinare, extunc presencia propria illos per distancias locorum domini et Regni prefati ducere cum salvo conductu prefato debeo, sicut licet huiusmodi enim salwm conductum wenerabilitatis vestre magnificencia me sciat in domo alias hereditate mea in Sokolowo⁸ nunc retinere, cui enim vestra magnificencia ipsum dare demandaverit wenerabilitas vestra, me dignetur |vnt^d| edocere. Datum Bresth⁹ feria quarta proxima post dominicam diem, quo in Ecclesia Domini Invocavit decantatur.

Janussius Stamberski heres | Sokolouensis¹⁰, ad vestra mandata etc.

^a Inicjał wysokości ok. 4 wersów.

^b Inicjał wysokości ok. 6 wersów.

^c Inicjał wysokości ok. 1,5 wersu.

^d Ze znakiem kontrakcji lub suspensji.

¹ Datę roczną wyznacza informacja o planowanym spotkaniu króla polskiego Władysława Jagiełły i króla rzymskiego oraz węgierskiego Zygmunta Luksemburskiego na Spiszu, do czego doszło w 1423 r. (Z.H. Nowak, *Międzynarodowe procesy polubowne*, s. 123), a także omyłkowe zaadresowanie pisma do wielkiego mistrza Michała Kuchmeistera, który złożył urząd w 1422, zamiast do jego następcy Pawła von Rusdorfa, wielkiego mistrza od marca 1422 (Jähnig, s. 290; Heckmann, s. 152).

² Michał Kuchmeister von Sternberg, wójt Nowej Marchii 1410, wielki marszałek 1411–1414, wielki mistrz 1414–1422, komtur gniewski 1422, zm. 1423 (W. Nöbel, *Michael Kuchmeister. Hochmeister des Deutschen Ordens 1414–1422*, Marburg 1969; *Hochmeister*, s. 119–121; Jähnig, s. 290, 292, 303, 318; Heckmann, s. 152, 210, 396, 405, 555).

³ Zygmunt Luksemburski, syn cesarza Karola IV Luksemburskiego i Elżbiety Pomorskiej, elektor brandenburski od 1378, król węgierski od 1387, król niemiecki od 1410, książę Luksemburga od 1419, król włoski od 1431, cesarz rzymski od 1433, król czeski od 1419, zm. 1437 (J.K. Hoensch, *Kaiser Sigismund. Herrscher an der Schwelle zur Neuzeit (1368–1437)*, München 1996; S. Wefers, *Das politische System Kaiser Sigmunds*, Stuttgart 1989; *Sigismund von Luxemburg. Ein Kaiser in Europa*, hrsg. von M. Pauly und F. Reinert, Mainz 2006; *Kaiser Sigismund (1368–1437). Zur Herrschaftspraxis eines europäischen Monarchen*, hrsg. K. Hruza, A. Kaar, Wien–Köln–Weimar 2012).

⁴ Zjazd Władysława Jagiełły z Zygmuntem Luksemburskim zgodnie z dotychczasową wiedzą miał miejsce w Kieżmarku na węgierskim Spiszu w dniach 30–31 marca 1423, skąd król polski udał się następnie do Lewoczy (*GąsiorowskiItinerarium*, s. 98, 99), zob. GSPK, XX. HA, OBA, nr 4091, gdzie znajduje się informacja o spotkaniu obu władców pod Starą Wsią Spiską już 21 marca 1423.

⁵ Jedlnia, wieś, gmina Pionki, powiat radomski, woj. mazowieckie.

⁶ Władysław Jagiełło przebywał w Jedlni w dniach 19–24 lutego 1423 (*GąsiorowskiItinerarium*, s. 98), glejt dla wielkiego mistrza musiał być zatem wystawiony już 19 lutego lub wcześniej, skoro Janusz Sztembarski 24 lutego wystawił nasz list w Brześciu Kujawskim.

⁷ Maciej z Łabiszyna h. Laska, wojewoda inowrocławski 1409–1411, wojewoda brzeski 1412–1429, starosta bydgoski 1409, inowrocławski 1411–1413, 1419–1424, zm. ok. 1430 (PSB 19, s. 24–27; S. Szybkowski, *Kujawska szlachta urzędnicza w późnym średniowieczu [1370–1501]*, Gdańsk 2006, s. 600–602; UKD, s. 166, 238).

⁸ Sokołowo, wieś, gmina Golub-Dobrzyń, powiat golubsko-dobrzyński, woj. kujawsko-pomorskie.

⁹ Brześć Kujawski, miasto, gmina loco, powiat włocławski, woj. kujawsko-pomorskie.

¹⁰ Janusz Sztembarski z Sokołowa (młodszy) h. Kot Morski, pokojowiec, dworzanin i dyplomata króla Władysława Jagiełły, stolnik dobrzyński 1430–1434 (PSB 43, s. 372, 373; UKD, s. 281, 311; S. Józwiak, A. Szweda, *Dyplomatyczna aktywność rycerza Janusza Sztembarskiego z Sokołowa w politycznych stosunkach polsko-krzyżacko-litewskich w pierwszej połowie XV wieku*, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, 2009, nr 1, s. 3–20; G. Białuński, *Studia z dziejów rycerskich i szlacheckich rodów pruskich (XIII–XVI wiek)*, Olsztyn 2012, wg indeksu).